

Dva lidé. Dva pohledy.
Jedno manželství.

MOA
HERNGREN
ROZVOD

Bea a Niklas jsou spolu přes třicet let. Bydlí se svými dvěma náctiletými dcerami v krásném prostorném bytě v centru Stockholmu a mají spokojené manželství. Když se Niklas jednoho večera po zcela bezvýznamné hádce nevrátí domů, Bea to vůbec nechápe. Očekává, že se Niklas zase co nevidět uklidní a s pokornou omluvou dorazí zpátky. Jenže hodiny ubíhají a Niklas se neozývá. Místo toho se napětí ještě víc zahušťuje.

Bea zjišťuje, že Niklas nejenže potkal jinou ženu, ale navíc nemá vůbec žádný zájem jejich manželskou krizi jakkoli řešit a rovnou požaduje rozvod. Přichází však tato skutečnost opravdu jako blesk z čistého nebe? Je ten, kdo opouští, vždy ten špatný? Co spatříme, když ve zdánlivě známém vztahu začneme seškrabovat svrchní vrstvy?

Rozvod byl ve Švédsku nominován na knihu roku 2022 a audiokniha jako nejlepší román roku 2023.

„Moa Hengren dokáže naprosto dokonale popsat vztahy a pocity, o kterých neradi mluvíme.“

– Smålandsposten

„Autorce se daří přimět čtenáře otevřít se skutečnosti, že každý mezilidský konflikt má dvě strany. A co je nejdůležitější: dělá to vřele a citlivě.“

– Svenska Dagbladet

Moa Hengren

ROZVOD

Přeložila Edita Petrášová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Tato kniha je literární fikce.

Všechny postavy a události jsou autorským výtvořem.

Skilsmässan © 2022 by Moa Herngren

Published by Norstedts, Stockholm, Sweden

Translation © Edita Petrášová, 2023

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-807-5 (ePub)

ISBN 978-80-7625-806-8 (pdf)

ISBN 978-80-7625-321-6 (print)

ČÁST PRVNÍ

BEA

BANÉROVA ULICE, STOCKHOLM

Červen 2016

BEA SE PŘEVRAČÍ v posteli s nohama zamotanýma do prázdného povlečení. Peřiny, které stáhli už v květnu, jsou nacpané nahoře ve skříni vedle Niklasovy strany postele. Letní noc proniká závěsy a její ostré světlo bodá jako jehličky. Nikdy si nezvykla na to, že v noci není úplná tma, a během teplých světlých nocí se ocitá v jakémsi trhavém polospánku. Spala vůbec? Asi ne.

Natáhne se po telefonu. Ten ukazuje 00:41. Žádné nové zprávy. Pravděpodobně je teď na cestě domů nebo bude přinejmenším za chvíli platit. Mají v Daphne's takhle pozdě vůbec ještě otevřeno? Podívá se do zpráv a začne formulovat usmiřující esemesku. Vyjela na něj předtím zbytečně ostře?

V půlce textu přestane psát a vrátí se myšlenkami o pár hodin zpátky. Proč by se vlastně měla omlouvat? To on by měl prosit o prominutí a ona by měla být naštvaná. Ona, která *je* naštvaná. Nikoli ona, ale on zapomněl zaplatit fakturu za loď na Gotland a kvůli tomu uvízli na celý další týden ve městě, protože všechny další plavby jsou zcela vyprodané až do následující soboty. Až pak jsou v noci místa pro ně i auto. Odjezd 01:10, příjezd 04:25.

Týden zavření v rozpáleném bytě, když už si mohli užívat na zahradě v Hogrepsu nebo zajet na kole na písčité pláže v Grynge, nasávat vzduch prosycený solí a mořskými řasami a chladit se ve

vlkách oceánu. Jenže ne, místo toho leží zpocená tady, marně se pokouší usnout a připadá si uvězněná v jakémsi vakuu.

Bea cítí, jak se jí zrychluje tep. Jak na to sakra mohl zapomenout, když mu to několikrát připomínala?

Proč jsi tu fakturu nezaplátila sama? Nebylo by to jednodušší místo toho, abys mi to pořád jen opakovala?

Protože většinou dělala všechno ostatní. Vždycky naplánovala letní dovolenou, zarezervovala lodní lístky, domluvila se se sousedy, aby jim zalévali květiny, předala jim klíče a nakoupila vše na cestu.

On měl na starosti jednu jedinou věc a teď se k tomu ještě naštve. Na ni? Tělem jí zacloumá vztek a převalí se na posteli. *Debil.* Kape z ní pot, i když jsou všechna okna v bytě otevřená. Kdyby nebyla tak unavená, vstala by, došla do kuchyně a vzala z mrazáku pár chladítek, aby si je dala na břicho. Jenže je příliš vyčerpaná na to, aby se hnula, a příliš přehřátá, aby ležela dál. A příliš rozčilená, aby usnula. Najednou ji probere cvaknutí z chodby.

Klíč v zámku. Je tu. Určitě si dál pár piv navíc a má ji jak z praku. Možná je pořád uražený. Anebo se jeho vztek přeměnil v pocit viny, kvůli které se za ní připlazí a bude zoufale prosit o odpuštění. Jako by to mohlo odčinit fakt, že jim zpackal celý týden. Ne, ještě není připravená mu odpustit. Slyší kroky v chodbě. Dveře od záchodu se otevřely. Bea pozorně naslouchá, jenže kroky jsou příliš tiché. Bosé nohy opatrně našlapují po vrzajících parketách a vůbec to nepřipomíná Niklasovo běžné bezohledné rámusění, když se za kuropění vrací domů a v podroušeném stavu plení lednici.

„Jejda, promiň, vzbudil jsem tě?“ řekne pak.

Třicet dva let jsou spolu, a přesto mu pořád ještě nedošlo, že jeho žena má lehké spaní.

„Ale stejně mě miluješ, vid’?“ podívá se na ni psíma očima s hlavou roztomile nakloněnou na stranu a Bea odpoví, jasně že ho miluje, i když ji trochu rozzlobil.

Někdy, když je takhle naštvaná, si říká, kde je vlastně její láska. Nicméně zrovna teď doufá, že to je Niklasův problém, to on kvůli ní teď musí našlapovat po špičkách s ohledem na to, co provedl. Nebo lépe řečeno, co *neprovedl*. Kroky se ale ztišují a mizí z bytu ven. Pak utichnou úplně.

Zvědavost ji přinutí, aby přehodila nohy přes okraj postele a zlehka došlápla na dubové parkety. Malá místnost bez oken vedle kuchyně, která slouží k přípravě a servírování jídel a nápojů, je tmavá a plná stínů. Všude je ticho až na nepatrné mumlání, které, jak se zdá, vychází z Alexiina pokoje. Bea opatrně pootevře dveře. Tmavé závěsy jsou zatažené a světlo, které částečně osvětluje dceřino polonahé tělo, vychází z tabletu na psacím stole, kde nějaký americký youtuber vede otravně pronikavý monolog. Alexia si přitáhne k tělu dlouhou zavinovací sukni ze světlemodré bavlny, kterou zdědila po Bee, a rychle si zakryje prsa.

„*My god*, nemůžeš zaklepat?“

„Promiň.“

„Panebože...“

Bea si najednou uvědomí, že tam stojí úplně nahá, a dceřin ublížený obličej způsobí, že se cítí odpudivě a nepříjemně. Přesně tak, jak čím dál víc začíná vnímat sama sebe. Stejně jako dřív, kdy ji jednou za měsíc skolily křeče a proudy krve, trpí teď nemilosrdným nástupem menopauzy. Mokro a sucho na špatných místech. Promočená v podpaží a vyschlá mezi nohama. Úplná hitparáda.

„Tos přišla domů teď?“ zeptá se a zároveň se snaží skrýt za dveřmi aspoň spodek těla.

„No a...? Říkalas v jednu, ne?“ odpoví otráveně Alexia.

„Ano, správně. A kde je teda Alma? Neměly jste jít na stejnou oslavu?“

„Co? Ne.“ Dcera zakroutlí hlavou a se zhnuseným výrazem odvrátí zrak. „Prosím, nemohla bys...“

Povahově jsou téměř stejné, matka a dcera. Umí se stejně rozčlít, i když se každá nachází v jiné životní fázi ženské plodnosti.

Zato Alma vypadá, že na ni hormony kupodivu tak nepůsobí, a je pořád jemná. Alexia a Alma. Yin a Yang. Dvojčata, která si nikdy nebyla podobná. Má pocit, že už ani v břiše. Samozřejmě že Alma už spí. Bea byla příliš zaměstnaná svými myšlenkami na to, aby znamenala, že si už dcera šla lehnout, ale teď si matně vzpomíná, že jí Alma řekla *dobrou noc*.

Vycouvá a zavře za sebou dveře. Rychle nakoukne do chodby, a ačkoli ví, že tam Niklasovo lněné sako nevisí, stejně zkontroluje prázdný věšák. Pod ním na polici na boty stojí pečlivě vyrovnané Alminy jezdecké holínky a baleríny, vedle nich jsou Alexiiny pochozené tenisky, Beiny sandály, Niklasovy letní mokasíny a boty na běhání. Moře bund a bot rodiny, která je pohromadě, a přesto rozdělená.

Bea jde zpátky do ložnice, která se zdá, pokud je to vůbec možné, ještě vyhřátější než předtím. Vzduch se ani nehne, i když jsou balkonové dveře otevřené do dvora. Těsně vedle stojí příšerný předražený ventilátor, co koupil Niklas a který měla zapnout dřív, než si šla lehnout. Jenže byla příliš unavená na to, aby hledala ovladač.

Posadí se na jeho stranu postele a vytáhne zásuvku nočního stolku. Niklasův šuplík obsahuje pouze tablet na čtení a léky na alergii vyloupané z plátíček na rozdíl od jejího, který je plný tub od krémů na ruce, knih a spousty dalších drobností. Nakonec najde na okně dálkový ovladač, zapne větrák na maximum a za zvuku monotónního bzučení vzduch v ložnici konečně začíná trochu vířit.

*

03:31. Asi musela usnout, protože sebou trhne a probere se. Je pořád na Niklasově straně postele a teď je skoro promrzlá. Přetáhne přes sebe pokrývku a nahnátne mobil na druhé straně manželské postele. Žádné nové zprávy. Žádné zmeškané hovory. Rozčilením se vzbudí úplně.

Kde seš sakra?

??

Haló!

Odpověz!

Teď už začíná být skutečně vytočená. Proč neodpovídá? Žádná omluva, žádné *promiň*. Místo toho se chová jako nějaký puberťák a je celou noc někde pryč, aniž by se ozval. To není v pořádku, ani trochu.

Bea dál leží v posteli a vře to v ní. Daphne's už má rozhodně zavřeno. Mrkne znovu na telefon, zvedne ho a pak ho zase odloží. Potom ho opět vezme a čeká, jenže žádný zvuk se neozývá. Tváře jí žhnou, i když je teď v místnosti docela chladno.

*

04:48. Postel je celá zvalená jejím neklidným házením a převalováním se. Proč se neozývá? Samozřejmě že někdy bývá trochu zmatený a otravný, ale nikdy by jí záměrně nepřidělával starosti. Dokonce i na služebních cestách vždycky odpovídal, až na jednu výjimku, když byl tenkrát na podzim na lékařské konferenci v Keni a měl vypnutý telefon, zatímco měla Alexia problémy při filmování.

Díky spoustě ochotných lidí ho nakonec Bea sehnala kdesi na výletě po Indickém oceánu, i když to vypadalo, že je pro něj přednější šnorchlování než vlastní dcera a rodina. Pak několikrát zavolal a omlouval se, že mu došlo, jak špatně se choval. Jenže teď jako by se nacházel mimo dosah jakéhokoli signálu.

Co když se mu něco stalo? Vztek přechází v doutnající strach ležící v žaludku. Ublížil si, když se potuloval okolo mostu na Djurgården a spadl do vody? V poslední době to někdy s tím pitím přeháněl a byl pak často namol, jako by mu s věkem klesala míra tolerance k alkoholu. Působil trochu jako mladík, který se ještě nenaučil pít, ačkoli mu už je přes padesát.

Na mysli jí vytane loňská račí party u Calleho a Charlotte Mörnerových, když Niklas ztratil botu a ona ho pak musela vlastními silami dovést do taxíku. Nebo poslední vánoční večírek, kdy ještě pracoval v Sollentunské nemocnici a probudily ji zvuky, které neslyšela od střední. Řev spojený s hlasitým zvracením žaludečních šťáv, marinovaného lososa a rozkousaných vídeňských párečků. Když otevřela dveře do koupelny, klečel tam Niklas na kolenou, křečovitě objímal záchodovou mísu a brečel ostudou. Trapné.

To přece není normální, že pediatr ve středním věku takhle ztrácí kontrolu. Styděla se za něj a zároveň se zlobila. Naštěstí toho představení byly ušetřeny holky, protože už šly spát, ale kdyby přišel o hodinu dřív, byly by vzhůru, seděly v obýváku a koukaly na televizi.

Když se nad tím zpětně zamyslí, byla na něj v poslední době našťvaná docela často, a samotná ta myšlenka se jí protiví. Nechce se na Niklase zlobit. Miluje ho. I když už tam není stejná vášeň jako na začátku, je nyní jejich láska hlubší. Vybudovali si společný život a fantastickou rodinu se dvěma rozkošnými dcerami. No, Alexia teď zrovna není zvlášť roztomilá, ale puberta přece jednou skončí, až se jí úplně dovyvine čelní lalok nebo jak to je.

Svůj luxusní byt na nejlepší adrese ve Stockholmu vylepšili k dokonalosti ještě novou kuchyní a k tomu mají i dům na Gotlandu u Niklasovy rodiny, který Bea považuje za svůj druhý domov. Jako pár si samozřejmě prošli několika fázemi a těžšími obdobími jako všichni ostatní, ale každá další překonaná krize jejich vztah jen utužila. Hodně jiných párů, se kterými se v životě potkali, se rozpadlo jako domeček z karet, jen co skončily líbánky a jejich láska byla podrobena prvním zkouškám.

Možná je to u Bey a Niklase jiné proto, že jejich vztah začal na základě něčeho tak strašného, jako byla Jacobova smrt, a bylo překvapivé, že se tehdy dali dohromady. Asi právě proto Bea ví, že zvládnou cokoli. Protože se do sebe zamilovali uprostřed té nejhorší tragédie. Bez Niklase by to tenkrát nepřežila, a tak

má u ní na účtu vděčnosti pár plusových bodů. Už by se ale měl ozvat!

Znovu se převalí na posteli, plná střídavého hněvu a strachu podle toho, jak se jí před očima mění obrazy: Niklas v nějakém baru nebo na afterparty u Freddieho, Niklas stažený proudem pod mostem a v sanitce směr Karolínská nemocnice. Teď už nemůže znovu usnout, a tak vstane a dá vařit vodu na čaj. V kuchyni je pořád dusno. Vyjde na balkon, kde přes černé zábradlí visí proutěné koše s růžovými pelargoniemi plnými pupat, které se už nemůžou dočkat, aby mohly vykvést. Je až ironické, že se jim daří nejlíp, když se o ně vůbec nestará.

Nasaje vůni listů v barvě pistácií a zaboří se do rozvrzaného ratanového křesla. Venkovní nábytek je už starý a zašlý a ona objednala nový designový značky Paola Navone, jenže dodávka z Itálie je zpožděná kvůli vlně veder v jižní Evropě.

Panuje tu zvláštní ticho. Vnitřní dvory se táhnou jako dlouhý had, který se svíjí mezi domy a spojuje dohromady celou čtvrť – od Karlavägen a Banérový ulice po Wittstockskou a Tichou ulici. Každý dvorek je oddělen od sousedního, některý kamennou zdí, jiný vysokým černým železným plotem. Za domem začíná svítat a Bea rozevře *Malý život*. Knihu, kterou napsala Hanya Yanagihara a která se stala celosvětovým bestsellerem, jí dala Lillis, již dílo úplně nadchlo. Bea si opravdu přeje, aby se jí román, o kterém všichni tolik mluví, líbil, jenže se do něj nemůže začíst.

Když už přečetla stejný odstavec asi čtyřikrát, aniž by aspoň trochu pochopila, o co jde, odloží knihu a místo toho začne pročítat zprávy v mobilu. Jako by se její mozek nemohl soustředit na nic jiného než na Niklase. Zamyslí se, jestli by neměla zavolat Freddiemu nebo Callemu, aby zjistila, jestli něco neví, ale místo toho jen dál trčí v ratanovém křesle s unavenýma očima, neschopná jakékoli akce, zatímco nad střechami domů pomalu vychází slunce.

*

Když se konečně ozve, zní úplně klidně, jako by šel zrovna z práce a chtěl se jen zeptat, jestli nemá něco koupit cestou domů. Toaletní papír nebo mléko? Ani trochu jako někdo, kdo se propadl do země a za deset hodin úplně odrovnal vlastní manželku.

„To jsem já,“ oznámí věcně.

„To *teď* voláš?“

„Spala jsi?“

„Co?“

„Vzbudil jsem tě?“

„Nezamhouřila jsem oko ani na vteřinu.“ Nebyla to tak úplně pravda, ale pocitově to vychází stejně.

„Fajn.“

„Ne, to *není fajn*. Kde seš?“

„U Freddieho.“

„Si snad mohl zavolat a říct mi to, ne?“

„Vždyť teď volám.“

„Já se tady o tebe celou noc bojím!“

Jeho klidný bezstarostný tón, jakým to říká, působí jako rozbuška a rozdmýchává její hněv. Niklas nezní vůbec zkroušeně, spíše jako by to celé bylo naprosto přirozené. Jen se na chvilku trochu vypařil, nic víc.

„Dali jsme si pár piv, pak jeli k němu, poseděli jsme a pokecali.“

„Ale proč jsi mi neodpovídal na esemesky?“ Je čím dál netrpělivější a zvyšuje hlas, jako by to díky hlasitosti mohl víc pochopit.

„Haló? Slyšíš mě?“

„Slyším dobře, nemusíš křičet.“

„Můžeš mi vysvětlit, proč jsi mi neodpovídal na moje zprávy?“

„Asi jsem neměl moc chuť.“

Beině mozku hrozí zkrat. Co to sakra říká?

„Neměl jsi moc chuť? Co si do prdele myslíš?!“

Niklas mlčí, jako by vyčkával.

„To snad chápeš, že si dělám starosti, ne? Myslela jsem, že se ti něco stalo!“ Teď by se měl omluvit, měl to udělat už dávno, ale on nic. „Jsi pořád namol?“

„Ne.“

„Tak odpověz!“

„Co chceš, abych ti řekl?“

„Chci, abys mi to vysvětlil! A omluvil se! Nejdřív to pohnojíš s lístky na trajekt a pak seš pryč celou...“

Najednou je na druhé straně ticho.

Jako fakt? Položil to uprostřed hovoru? Co si to dovoluje? Měl by mi klečet u nohou a prosit o odpuštění. Kát se a slibovat nápravu, jako to dělává, když udělá nějakou chybu. Jasně že mají oba spoustu chyb a nedostatků, ale o tom to přece je, milovat se navzájem i přes nějaké méně lichotivé stránky osobnosti. Důležité je říct *promiň*, když člověk udělá něco hloupého, a v tom byli vždycky oba docela dobří. Ale teď – žádná lítost ani omluva. Přesně jako včera večer, když se hádali kvůli té faktuře za loď na Gotland – místo toho, aby přiznal svou chybu a přilezl po kolenou, vyjel na ni. To bylo fakt hrozný.

Bea ho okamžitě znovu vytočí, ale přivítá ji jen automatická odpověď a Niklasův příjemný hlas.

Dobrý den, tady Niklas Stjerne. Pošlete mi zprávu nebo zanechte vzkaz.

Bea je úplně v šoku. To jako vypnul telefon? Schválně? Ne, to přece není možné. Musel se mu vybít a jako vždycky s sebou nemá nabíječku. Neexistuje, aby jen tak zavěsil telefon, když ji má na drátě.

Zalistuje v kontaktech a najde číslo na Freddieho Scherrera. Vyzvání to, ale Freddie to nebere. Ve stejné míře zmatená jako frustrovaná rychle napíše Niklasovi novou esemesku.

Zavolej mi! Co se děje? Nechápu. Co to děláš? Odpověz! Hned!

A pak ještě Freddiemu.

Ať mi Niklas zavolá. Prosím hned.

Vidí, jak se bublinky s odpovědí vlní, Freddie něco píše, ale zřejmě nechce nebo nemůže mluvit. Bea netrpělivě čeká, ale bubliny nakonec zmizí a žádná odpověď nedorazí.

*

Recept zná nazpaměť. Mouka, sůl a prášek do pečiva. Přidat mléko. Rozměklé máslo vpracovat do těsta.

Bea zběsile hněte těsto z pšeničné mouky, které se jí lepí a zůstává v tlustých vrstvách na prstech. Obvykle se lehce pouští a mění v řidší hmotu, kterou pak vyklopí na plech, ale teď drží jako lepidlo, i když míchá jak zběsilá. Vytáhne ze džbánu na lince vařečku a pokusí se těsto seškrábnout z prstů, jenže výsledkem jsou ještě lepkavější ruce a k tomu zapatlaná vařečka.

„Kretén!“

Vylétne to z ní ve chvíli, kdy jsou z chodbičky slyšet Alminy šoupavé kroky, a když se otočí, je konfrontována s dceřiným přísným pubertáckým pohledem. Bea se nestydí jen za sprosté slovo, ale za to, že ztratila kontrolu, což jí není podobné. Takhle se nevyjadřuje, to ji snad musela nakazit Inger z práce, která pořád nadává jak špaček, jen co ráno zapne počítač.

„Promiň, snažím se jen udělat *scones*, ale nevím... proč se mi to tak lepí.“

„Hm, mňam...“ zamumlá Alma a vytáhne z ledničky svůj oblíbený pomerančový džus. „Dej vědět, až budou hotový.“ Pak se zas ve svých pantoflích s džusem v náruči odšourá zpátky do svého pokoje.

Bea stojí dál nad plechem s bledými nevzhlednými kousky těsta a snaží se slepenou hmotu zpracovat. Pláč má na krajíčku, i když úplně přesně neví proč. Jasně že je zklamaná a našťvaná na Niklase, ale to by spíš měla praštit do zdi nebo tak něco, ne fňukat. Za to můžou hormonální změny, které jí plíživě zahalují mozek matoucí mlhou.

V poslední době se jí mění nálady jako aprílové počasí. Práce v Červeném kříži jí žádnou energii nedodává a sebevědomí jí

kolísá, i když ví, že dělají záslužnou činnost. Po tom, co se stalo s Jacobem, potřebovala dělat něco, co má smysl, kde se mohla cítit prospěšná. Niklas jí řekl, jestli chce, ať klidně dál studuje, ale zároveň ji podpořil, když si našla práci u charitativní organizace a souhlasil s ní, že je takové zaměstnání správné a důležité. Jenže ona si stejně myslí, že toho organizaci zas tak moc nepřináší, i když jako redaktorka webových stránek přispěla k tomu, že se o nich víc ví. I tak se ale cítí podivně neviditelná a lehce nahraditelná, a to ji deprimuje.

Tak proto ji to s tím Gotlandem tak vzalo? Opravdu se už šleálně těšila na dovolenou, že konečně dorazí do Hogrepsu a budou všichni s Lillis a Torem a celou rodinou pohromadě a budou se mít fajn. A taky se nechá trochu rozmazlovat, v tom jsou Niklasovi rodiče opravdu báječní.

Tam, v tom starém kamenném domě a v jejich společnosti, je asi jediné místo na světě, kde se dokáže zcela uvolnit a kde se po celá léta cítila vždycky bezpečně. Večer popíjejí vínko a dlouho do noci hrají karty, společně vaří a užívají si dlouhých procházek. Tak to bylo odjakživa, co se stala součástí rodiny Stjerneových, už od prvního léta bez Jacoba, kdy poprvé přijela do Hogrepsu, nevyspalá a zničená žalem.

Tenkrát za svítání zabalila Lillis termosku s kávou a posadila Beu – přátelsky, ale rozhodně – na staré kolo *Monark*, které patřilo babičce Betty. Pak spolu jely dolů po štěrkové cestě do Grynge a skočily do moře, které bylo příšerně ledové a pomáhalo chladit zármutek. V tichosti poté pozorovaly východ slunce a zahřívaly se kávou, aniž bylo potřeba něco říkat. Bylo osvobozující tam jen tak sedět vedle Lillis, která už tehdy před třiceti lety byla šedovlasá, s drdůlkem jako postavička z dětských pohádek a jako vždycky opálená. Tato rána prvního roku po Jacobovi byla lepší než terapie.

Tchyně je vřelá a zajímá se o ni, což její vlastní mámě bohužel chybí. S léty pochopila, že to není tak, že by matka byla zlá, ale spíš postrádá schopnost vidět problémy a trápení někoho jiného než jen své vlastní. A tuhle prázdnotu jí zaplnila právě Lillis.

Z ranní koupele s kávou se postupně stal pravidelný rituál a k tomu přibyla spousta dalších tradic. Každé léto se společně pouští do nějakého nového projektu, kterým, jak mají pocit, smysluplně vyplní prázdninové dny. Budují v Hogrepsu něco pěkného a prospěšného, z čehož budou mít užitek i další generace. Letos Bea slíbila Lillis, že uklidí a přeorganizuje věci v ateliéru, což jí nepřipadá jako nějaký zvlášť obtížný nebo otravný úkol, naopak se těší, že to bude zábavné, podobně jako když loni Toremu pomáhala vymalovat verandu.

Niklas nechápe, co ji tolik uspokojuje na tom letním „otročení“, jak tomu říká, ale pro Beu to znamená pocit sounáležitosti. Občas se na něj zlobí, že on svou rodinu bere jako samozřejmost. Henke a Sus, kteří si ještě o další rok prodloužili pobyt v Brazílii, jsou už v Hogrepsu, a jejich Olle a Hedda se už nemůžou dočkat, až konečně dorazí sestřenice Alma a Alexia. Někdy to vypadá, že ti čtyři jsou spíš sourozenci, i když se celý rok nevidí a jsou od sebe tak daleko.

Bea touží po Hogrepsu téměř fyzicky, jako by to byl milovaný člověk. A nejde jen o kamenný dům, ale stýská se jí po celé gotlandské oblasti Gammelgarn. Nemůže se dočkat, až se projde po pláži v Grynge, přírodní rezervací a rybářskou vesničkou Sjauster. Když bude příliš horko, zastaví se na vyhrátých kamenech u břehu, vysvlékne se, přebrodí mělčinu a pak se ponoří do moře. Nechá se kolébat vlnami sem a tam, chlad se jí bude rozlévat po celém těle a endorfiny zaplaví její mysl.

Myšlenky na léto a všechno, co ji čeká, byl její záchranný pás celé jaro. Když už toho na ni bylo v práci moc, měla před sebou vidinu Hogrepsu svítícího jako světlo na konci tunelu. Pomáhalo jí vědomí, že už brzy unikne z té rozpálené pece v bytě a parnu, které leží jako poklička nad celým městem. Odstříhávala týden po týdnu a teď se zdá takřka nepřekonatelné se mentálně přenastavit a vydržet ještě kousek navíc. Nic jiného jí ale kvůli Niklasově blbě chybě nezbývá.

Bea se natáhne po pytlíku s moukou. Kapky na obličejí se jí slévají do malých stružek proudících mezi ustaranými vráskami